

Het verouderde Museum Freriks vertoont al werken van Piet Mondriaan en familieleden.

FOTO HERMAN ENGBERS

Winterswijk wil met museum als Mondriaandorp te boek staan

Winterswijk zoekt een toeristische trekpleister. Drie concepten maken kans. Historici en kunstliefhebbers hopen op een Mondriaanmuseum.

Quirijn Visscher

Een beetje beschaamd zegt hij zich te voelen tussen de schilderijen en tekeningen van de familie Mondriaan. Ze hangen in een gedateerde zaal en in een smalle gang van Museum Freriks in Winterswijk. Al sinds 1979 ijvert Wim Scholtz voor meer lokale waardering voor de wereldberoemde schilder Piet Mondriaan en diens ouders. Zij woonden van 1880 tot 1901 in het dorp. „We kunnen onze Mondriaancollectie maar beperkt tonen”, zegt Scholtz met spijt in zijn stem.

Als het aan de gemeente ligt, verdwijnt dit streekmuseum met kinderboerderij waar een bonte verzameling wordt getoond, zoals geologische vondsten. De streekcollectie trekt steeds minder bezoekers. Zowel het museuminterieur als de formule raakte sleets. Jaarlijks draait de gemeente op voor de tekorten van de museumstichting. „Freriks is puur streekgebonden”, zegt cultuurwethouder André van Nijkerken (Winterswijk's Belang). „Het interieur leent zich niet voor herindelings-

voldoet niet aan de arbo-normen.”

Winterswijk zoekt daarom een museum nieuwe stijl voor een nationaal publiek. Iets wat de reis naar de gemeente de moeite waard maakt. Drie thema's maken kans. Een lege steengroeve kan transformeren in een belevingsattractie over geologie, inclusief een nationaal evenementenpodium: het Landschapsevolutiepark. Een Mondriaanmuseum in het huis waar de kunstenaar opgroeide, is ook kanshebber. En op de bleekweiden aan de Boven-Slinge kan een

‘We hebben een regio-overstijgende voorziening nodig’

centrum over de textielhistorie verrijzen. Deze ‘iconen’ moeten Winterswijk hoe dan ook nationaal op de kaart zetten, vindt de wethouder: „Onze bevolking vergrijsst en krimpt. We hebben een regio-overstijgende voorziening nodig.”

De bekendheid van Piet Mondriaan junior (1872-1944) reikt tot ver buiten Nederland. Het besef daarvan dringt volgens Scholtz echter mondjesmaat tot lokale politici door. Toch maakte Mondriaan de Winterswijkse Jacobskerk met zijn schetsen wereldwijd bekend. „We zouden vooral

zijn jeugdijaren willen uitbeelden om zijn ontwikkeling te laten zien”, zegt Scholtz. De vereniging Het Museum, die een familiecollectie Mondriaans bij Museum Freriks beheert, besteedt ook aandacht aan Mondriaan senior en oom Frits. ‘Senior’ was eind negentiende eeuw met zijn stichtelijke antirevolutionaire feesten en gedenkplaten voor de jeugd bekender dan ‘junior’.

Bewoonster Elizabeth Nijhuis wil het Mondriaanhuis voor dit doel wel verkopen. Ze stapte in 1984 enkele dagen voor de geplande sloop af op de eigenaar en kocht het. „Het was een bouwval”, zegt ze. Nijhuis begon een galerie en exposeerde er ook Mondriaans. Het naastgelegen christelijk-nationale schooltje waar Mondriaan senior van 1880 tot 1901 les gaf, is allang gesloopt. Nijhuis' grootmoeder kreeg nog les van hem. Het zicht op de kerk dat ‘junior’ tot schilderen inspireerde, bleef tussen alle huurappartementen wonderwel intact.

Nog voor de lokale verkiezingen in maart wordt de raad om een besluit over het beste museumconcept gevraagd, maar ook over de koop van het Mondriaanhuis. Want museum of niet, dat pand moet behouden blijven. „We proberen de drie ideeën eigenlijk naast elkaar te realiseren”, zegt de wethouder. „Ze vormen samen het museale concept van Winterswijk.”